

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) v sprejema upravnistvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 118.

V Ljubljani, v četrtek 25. maja 1899.

Letnik XXVII.

Nemške zahteve.

II.

Za Štajersko zahtevajo: 1. Da se vse ozemlje, ki spada pod okrožni sodišči v Gradcu in v Ljubnem, proglašajo za zaključeno nemško ozemlje, koder je pri vseh oblastvih notranji in zunanji uradni jezik nemški. Nemščina je tudi edini učni jezik na vseh javnih šolah.

2. V spodnjem delu dežele pa, v ozemlju okrožnih sodišč v Mariboru in Celju, ni zaključena slovenskega ozemlja, in zato bodi povsod nemščina kot v deželi običajni jezik. Notranji jezik vseh uradov mora biti nemški. Glede zunanje uradne jezika pa velja, da so pri sodiščih vloge in vse izjave dopustne v obeh jezikih, rešitve pa le tedaj slovenske, ako stranke niso zmožne nemščine. Pri civilnem in kazenskem postopanju se obravnave vrše nemški, ako so stranke slovenske in nemške; sodnik pa naj tolmači. Porotne obravnave naj se vrše nemški; sodniki naj le primerno tolmačijo strankam. Vsa nemška mesta in trgi tvorijo svoje šolske okraje, koder je le nemščina poučni jezik. Na vseh srednjih šolah je nemščina poučni jezik. Dvojezični oddelki na celjski gimnaziji niso zakoniti in opravičeni.

3. Vse javne knjige se morajo voditi v nemškem jeziku.

4. Notranji in zunanji jezik vseh uradov, ki se tičejo cele dežele, je nemški.

5. Obravnavni jezik deželnega zbora je nemški, deželni odbor pa sam določa svoj uradni jezik.

Koroška je seveda popolnoma nemška, le milostno priznajo nemški velmožje, da slovenski rod še živi v sodnih okrajih Pliberk, Doberlvas, Železna Kaplja, Velikovec, Borovlje, Rožek, Trbiž, Podkloster, Beljak, Šmohor in celovška okolica. Uradni jezik bodi seveda povsod le nemški, le v posebnih slučajih so dovoljene slovenske vloge. V mešanih sodnih okrajih zahteva en sam slovenski zmožen uradnik, od notarjev se to ne more zahtevati. Poučni jezik na ljudskih šolah je povsod nemški; le v čisto slovenskih občinah more biti slovensčina poučni jezik, ako to zahteva občinski zastop ali dve tretjini davkoplačevalcev. Na srednjih šolah in učiteljski pripravnici more biti slovensčina le prosti predmet. Pri kmetijski družbi ni govora o slovenskem jeziku.

Glede Primorskega pa kratko izjavljajo, da se mora naravna zveza nemške kulture in nemškega gospodarstva z deželami ob Adriji s primernimi sredstvi vzdrževati in pospeševati.

Dalmacija in Galicija pa naj se, kakor Schönerer že več let zahteva, ločita od drž. zbora, da bodo Nemci mogli dobiti v poslanski zbornici absolutno večino in hegemonijo v Avstriji.

Kaj naj še prečemo o tem programu? Da je v Avstriji nemogoča vsaka vlada, ki bi hotela izvršiti ta program v vseh točkah. Slovanski narodi ne bodo nikdar kot helotje služili vladajočim nemškoliberalnim klikam. Leto 1866 je bilo mejnik nemški misli habsburške države. Slovanski narodi so dorasli, gibljejo se in hočejo prosto dihati zrak enakopravnosti. Nikdar ne bodo privolili v to, da bi se nemščina vzakoni kot državni ali v državi posredovalni jezik, kar je isto. Ko bi se to zgodilo, imela bi nemška birokracija naj-

boljše orožje v rokah za ponemčenje slovanskih narodov.

Te blaznosti nam pač nihče ne more pripisovati, da bi sami zadrgo si vrgli okolu vratu. Nemščina bode navzlic temu še vedno imela mnogo prednosti in nemški narod pretežen svoj vpliv na državno upravo. Toda na podlagi teh postulatov je nemogoče vsako sporazumljenje. In čegav je ta program? Morda celokupnega naroda nemškega? Nikdar in nikoli! Ta program obsojajo nemški konservativci, ki zastopajo trdo nemške dežele in pokrajine: Gor. Avstrijsko, Solnograsko, Tirolsko in večino nemške Štajerske. S tem programom tudi v vsem ne soglašajo nemški antisemitje. O zatiranju nemštva kriče le one liberalne stranke, katerim se tla izgubljajo pod nogami. Ti Nemci so, ki živijo ob spominih na minulo in pozabljajo dolžnosti do sedanjosti in bodočnosti. To so Nemci a la baron Schwegel, ki hočejo s parlament. zvijačami, policijskimi sredstvi in umetnimi volitvami zadušiti vsak duševni pokret slovanskih narodov. Toda zapomnijo naj si, da je nemško-liberalna stranka dogospodarila v Avstriji, da peša in umira in da je ne reši nobena moč. Tudi »nemška vzajemnost« ji ne vdahne življenjskih sil in vsak program v tem smislu je le smešen nestvor.

Naravnost pustolovska pa je iluzija, ako nemška opozicija pričakuje rešitve od matere Germanije, od bratov onkraj črnožoltih mejnikov. Avstrija je prestala že druge krize, nego je nemška obstrukcija. Avstrija ni še in ne bode Turčija, ki živi le od milosti ostale Evrope. Avstrija je velesila, ki se more ustavljati najhujšim viharjem. Sicer pa tudi pruska drevesa ne rasto v nebesa. Nemci v

LISTEK.

Romanje v sveto deželo.

(Dalje.)

Kakor so si kristjani dobro zapomnili kraj smrti in vstajenja Kristovega v Jeruzalemu, tako čuvajo že od nekdanj skrbno tudi votlino betlehemske, v kateri se je rodil naš Gospod in Zveličar. V vseh stoletjih so skazovali temu svetišču svoje globoko čiščenje.

Ko je priromala tu-sèm cesarica Helena, jo je globoko ganila čarobna in skrivnostna votlina, in ukazala je, naj se sezida ondi velika cerkev; to cerkev je dovršil njen sin Konstantin l. 333. Ta cerkev stoji še dandanes ter razveseljuje naše srce in oči. Prištevajo se med najstarejše cerkve krščanske; opravljala se je v nji vedno le krščanska služba božja. Noben, še tako drzen zmagovalc, se ni tako daleč spozabil, da bi skušal porušiti ali oropati to svetišče. Bojaželjni Perzijani so ji prizanesli, zmagoviti kalif Omar je pobožno molil v okrašeni cerkvi, in njegovi poveljniki so poslali dragocenega olja za svetiščne svetilke. Celo sultan Hakem ni položil svoje roparske roke na to cerkev.

Romarjevo veselje pa se precej ogreni, ko zvé, da so si l. 1759 prisvojili to cerkev razkol-

niki in jo precej zanemarili. Pač so si pridobili katoličani po posredovanju Francozov l. 1852 neko dozdevno pravico do te cerkve, a v kljub temu ne morejo zboljšati žalostnega stanja bazilike.

Notranjščino delijo štiri velikanski stebri v pet ladij. Toda takoj pri prvem pogledu nas neprijetno dirne to, da je za službo božjo odločeni prostor popolnoma ločen od ostale cerkve, — po razkolniškem običaju; verniki namreč ne vidijo duhovnika, ko mašo daruje. Dokler je bilo to svetišče v rokah katoličanov — dolgih 15 stoletij — je prihajalo vanj vedno silno veliko ljudi ter so se priporočali svojemu Zveličarju, — a danes stopajo ljudje v to cerkev pokriti in brez vse skrbi vam v nji pušijo. Nikomur ni mar, da bi zabranil tako onečaščenje cerkve. Saj se pa tudi za cerkev samo nič ne brigajo; le še motni sledovi kažejo o nekdanjih krasnih slikah in mozaikih. Okna so brez stekla, in neovirano lije o slabem vremenu dež v baziliko. Nekoliko boljši prostor je odločen za službo božjo; pravico do tega prostora si prisvajajo Grki in Armenci.

Potem gremo po stopnicah navzdol v votlino Kristovega rojstva. Pred seboj vidimo majhen, z mramorjem in zlatoutisnjenimi usnatimi tapetami odičen prostor. V njem se razširja neka čudna votlinska sopara in duh premnogih svetilk. Na vzhodni strani je votlina še bolj udrtá in krasno razsvetljena, pri tleh se leskeče

srebrna zvezda s prepomenljivimi besedami: Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est. — Velika, neizrekljiva sreča je, da smemo na tem presvetem kraju klečati. — Pogledamo si mesto, kjer so stale po cesarici Heleni divno okrašene jasli, (katere so sedaj v Rimu,) in zraven stoječi oltar svetih Treh Kraljev, edini oltar, kateri je v tej votlini lastnina katoličanov.

Pomudimo se še v molitvi pri grobeh sv. Hieronima in tovarišev, sv. Pavle, sv. Evstahija in pri grobu nedolžnih otročičev. Potem se poslovimo od tod ter gremo v bližnjo cerkev svete Katarine, katero oskrbujejo oo. frančiškani. Razna darila naše cesarske hiše, prelepe svetilke in posode krasijo to cerkev. Obiščemo tudi »votlino mleka«, katera se nahaja sredi krasnega vrta in katero razsvetljujejo neštevilne svetilke; celo mohamedanske žene donašajo temu svetišču olja za razsvetljavo. Preko Bocove njive, kjer je nabirala Ruta klasje, pridemo v pastirsko votlino; to je majhna grška kapela.

Idoč po betlehemskih ulicah nas pozdravljajo prebivalci in prosijo, naj si nakupimo rožnih vencev, križcev in drugih drobnarij, ki jih imajo na prodaj.

Nekateri romarji obiščejo še samostan sester svetega Jožefa, sirotišnico k sveti družini in karmeličanski samostan, — potem se pa vrnemo nazaj v Jeruzalem.

(Dalje prih.)

Avstriji naj pokopljejo svoje spomine na minolost in upe na prusko pomoč ter se sprijaznijo z razmerami, kakoršne so. Postavijo naj se na avstrijsko stališče in uvideti morajo, da niso sami, temveč da tvorijo le tretjino avstrijskega prebivalstva. Odpovedo naj se utopijam in zapišejo na svojo zastavo »enakopravnost« vseh narodov. Ako to storé, koristijo svojemu narodu, državi in ostalim narodom v državi, ter si morejo zagotoviti ves vpliv, ki se strinja z realnimi razmerami. Proti Slovanom pa tudi s silo ne dosežejo svojega namena, ki so ga izrazili v svojih postulatih. Edino sredstvo, edina pot do miru je mirna sprava s Slovani. A dvomimo, da bodo to resnico spoznali sedanji liberalni nemški voditelji.

Vestfalska pisma.

(Dr. J. Ev. Krek.)

XVI.

Oj, hyba ž' tobi
Čužaja storona
Od svoje miljša
Od svoje dragjša.
Ruska nar. p.

Za naše izseljence bi bilo treba bolj skrbeti, nego se dozda skrbi. Na tisoče rojakov imamo v tujini; velike množice se vedno izseljavajo in nam še ni prišlo na misel, da bi kaj storili zanje. Najbolje bi bilo seveda, ko bi jih doma obdržali, a to ne pojde. Izseljevanje se ne da ustaviti, dokler ne moremo ljudem dati doma primerne zasluzke. Ljubezen do domače zemlje je našemu ljudstvu zelo živo vtrjena v srcih, a če manjka kruha — treba za njim.

Naši izseljenci se morajo deliti v dve vrsti:

a) tisti, ki samo nekaj mesecev v letu gredo na delo izven domovine: tu sem štejem rojake, ki mnogobrojno hodijo vsako leto vzlasti iz Tolminskega okraja in sosednjih kranjskih vasi v Galicijo, Romanijo, Sedmograško v tamošnje gojzde delat; dalje rojake z Notranjskega in Dolenjskega, ki hodijo na Hrvaško gojzdarit; krošnjarje iz kočevskega in črnomaljskega okraja, ženjice, ki hodijo od nas na Koroško. Vsem tem je treba v marsičem pomoči v verskem in v socialnem oziru. Zelo dobro bi bilo, ko bi imeli lepo sestavljeno molitveno knjižico, ki bi se ozirala na razmere teh revežev s podukom, nasveti in primernimi molitvami.

V socialnem oziru bi pa morali čim najpreje pomagati tem rojakom, da bi jih posredovalni agentje ne goljufali. Sedaj služijo agentje, ki jih nabirajo, lepe denarce. Za pot jim dajo nekaj na roke, kar si pa morajo kasneje drago prislužiti. Pisec teh vrstic je že večkrat opozarjal na te in še razne druge nedostatke naših delavcev — vzlasti Hrvatarjev —, a pri nas se govori taka beseda navadno gluhim ušesom. Če se pa, kolikor se z majhnimi močmi more, kaj stori, pa prihajajo liberalni satiri, migajo s kozjim repom, mlaskajo z jezikom in zbijajo s kopitom po tleh, češ — diletantstvo, zmedenost, nezrelost. Hudirja, pa se ganite in pomagajte! Saj je moralo dolgo časa preminoti, predno smo vam izbili iz glave stalno frazo, da med Slovenci ni treba socialnega dela. Reveži smo, da se nas Bog usmili. Kedor se lotuje socialnega dela, mora žrtvovati vse: — premoženje, vsako složnost, svoj čas, svoje zdravje, svoje dobro ime. In zato je delavec malo, satirov nizkega čela, širokih ust in dolzega jezika pa nebrojno.

b) Druga vrsta izseljencev je trajna. Malokdo sicer zapušča domovino, da ne bi mislil vrniti se vanjo, a ta želja ne izpreminja značaja stalne izselitve. Takih izseljencev je največ v Ameriki, nekoliko tudi v Bosni, pa tudi po Gorenjem Štajerskem, po Ogrskem in zadnji čas tudi v tukajšnjem industrijskem okraju. Večina izmed njih je rudarjev. Za zasluzkom gredo. Najpreje pričenjajo v Zagorju, Trbovljah ali Hrastniku; od ondot se podajajo na Gorenje Štajersko v Ljubno, ali Fojšberg; nekateri tudi v ogrske rudnike in od ondot na Prusko. Mnogo rodbin je, ki že po 10 do 15 let niso videle svoje domovine. Najbolj zapuščeni so delavci v vseh ozirih na Ogrskem; razmere so tam skrajno žalostne.

Pomagati bi se dalo tem ubožcem v dvojnem oziru:

1. S svetom in dejanjem pri izseljevanju. Nemci so ustanovili leta 1873 društvo sv. Rafaela, ki ima v primorskih mestih svoje zastop-

nike in zastopj pomaga izseljencem v telesnem in dušnem oziru. Izprva je bilo to društvo namenjeno samo za Nemce; sedaj je na širšem temelju. Poljaki se že tudi udeležujejo tega društva. Treba bi se nam bilo dogovoriti o njem, če ne preje, pa vsaj ob drugem katoliškem shodu.

2. Izseljenci potrebujejo tudi kasneje naše pomoči. V Severni Ameriki skrbje za naše rojake naši vrli duhovniki; v Braziliji in Argentini so pa skrajno zapuščeni. Bog daj vsem zamorcem milost izpreobrnjenja, a preje nego zanje smo pa dolžni pomagati svojim rojakom. To zahteva red krščanske ljubezni. Ravno tako nam je treba skrbeti za rojake na Ogrskem in na Pruskem. Omenjal sem že nekaj stvari: skrb za dobre knjige, pravna pomoč itd.

Eno stvar pa moram še posebej poudarjati, namreč — sklepanje zakona v tujini. Divjih zvez je obilo med našimi ljudmi, ker se ne vedo kam obrniti in če se obrnejo, morajo čisto čakati mnogo mesecev, predno dobe potrebne papirje. Vzemimo slučaj, ki se to mnogokrat primeri: Delavec se hoče oženiti; domu piše po nevesto, — navadno — znanko prejšnjih let, in po papirje. Nevesta pride; papirjev ni. Vedno kaj manjka. Na dva kraja se težko plačuje hrano in stanovanje in — — — Precej krivde imajo okrajna glavarstva v tem oziru; a čisto so prepočasni tudi župani in po nekod, vzlasti po Ogrskem — žalibog — tudi župniki. Sokrivi so mnogo pohujšanja, mnogih grehov. V tem oziru bi bilo potrebno, da bi se izdalo kratko navodilo, česa je treba za ženitev po raznih krajih. To navodilo naj bi se razširilo med naše izseljence; imeli naj bi ga tudi doma v rokah vsi, katere utegne zadeti kako opravilo v ti zadevi. Med izseljenci nam je treba zaupnih mož; doma pa mora biti nekdo — društvo, odbor, ali kar si bodi tacega, kamor se morejo ljudje obrniti. »Katol. ljudsko društvo«, politična organizacija nemških katoličanov, ima po raznih krajih svoje pisarne, kjer se ljudstvu svetuje, piše i. t. d. Za 50 bel. ima pravico vsakdo poslužiti se takih pisaren. Če bomo hoteli iz abstraktnih višin prenesti svoja politična društva, bomo morali tudi mi kaj storiti. V odboru ljublj. kat. političnega društva smo se že čisto razgovarjali o tem; vzlasti dr. Janežič je vedno pripočal to misel; storilo se pa ni še nič.

O ljubeznosti tukajšnjih liberalcev — premogovih baronov in protestantskih pastorej imam nove dokaze. V navedenem uvodnem članku, kjer me spirajo, pravijo, da sem fantastičen sovražnik Nemcev, da hujskam naše ljudi proti njihovim gospodarjem in proti Nemcem, in da mi je »pastirovanje« le puhla pretveza.

Seveda ne navajajo nobenega dokaza iz kakega mojega govora ali sicer iz celega mojega vedenja. Že pred tremi tedni so se bili utaknili vame, a njihov list »Rhein. westf. Zeitung« je tako malo razširjen, da nisem o tem niti izvedel. A izsilili so liberalci vendar-le, da sem dobil policijsko varstvo. Že več nego 14 dni hodi povsod za menoj neki policijski komisar s tolmačem in me opazuje v cerkvi in drugod. Stoprav včeraj sem bil izvedel o tem; slišal pa tudi, da je mož zelo obsojal liberalni napad in da ni mogel vkljub natančnemu opazovanju ničesar zaslediti, kar bi ne bilo prav. Samo po sebi se umeje, da se moram že z ozirom na svoj namen ogibati vsega, kar bi obteževalo mene ali kakega drugega duhovnika, ki pride za menoj v pastirskem delovanju. Zato naj le hodi policija, kamor ji drago. S Pruskega prinesem — če Bog dá, — med drugim potemtakem tudi policijsko spričevalo, da sem se obnašal tako kot se spodobi v »kraljestvu strahu božjega in dobrih nravi.« Tudi jaz moram pohvaliti policijo. Skrbna je, previdna brez sitnosti, stroga brez surovosti. Javni nered in pohujšanje: — kričanje po gostilnah, divje zakone itd. dobro preganja. V zadnjem oziru se obrača vedno najpreje na župnike, naj posredujejo. Če to nič ne pomaga, potem nastopi s silo. Seveda pa to malo izda. Če razženejo tak par v enem kraju, pa gresta v drugi.

Dobro se mi godi. Sedaj bivam v Hertenu, sredi lepih gozdov pri župniku Thiemannu, ki je preživel 7 let za časa kulturnega boja na Dolenjem Avstrijskem. O domovini obnavljam spomine z njim, vspodbudno vedenje našega ljudstva in njihovo pristrčno veselje me dviga, pomlad mi poje slavčeva pesem in cvetoče drevje, nad menoj

pa čuje »fest und treu« s pikelhavbo ovenčano »oko postave«. Slovenska duša, ali ti to še ni dovolj?

Kmetijske zadruge pred deželnim zborom.

(Dalje.)

Ta dva predloga se odlikujeta po svoji stvarnosti in objektivnosti. Toda žal, da se je med ta dva predloga vrinil drugi predlog, ki se ne odlikuje niti po objektivnosti, niti po stvarnosti, niti po logiki. Drugi predlog namreč izreka, da se sedanji razvoj kmetijskega združništva na Kranjskem v obče ne more smatrati kot uspešen. V tem stavku samem po sebi bi ne bilo nič oporekati, ker se lahko tolmači tako ali tako. Mi popolnoma pritrujemo, da sedanji razvoj ni uspešen, in sicer zaradi tega ne, ker je še veliko premalo kmetijskih zadrug na Kranjskem in ker doslej še nimamo potrebnih strokovnih organov ne za poslovodstvo pri posameznih zadrugah, ne za nadzorstvo in ne za vodstvo in nadaljno organsko razvitje skupne organizacije, ter ker dežela doslej ni izpolnila svoje dolžnosti, kakor sploh ne nasproti kmetiskemu stanu, tako zlasti tudi ne v tem oziru, da bi pospeševala kmetisko združništvo.

Toda odsek je v svojem drugem predlogu tudi še pridejal utemeljevanje prvega predloga, obstoječe iz več točk. To utemeljevanje kaže, ali se vsaj dá tolmačiti, kakor da bi odsek hotel izreči nekako obsodbo sedaj obstoječih kmetijskih zadrug in konsumnih društev. To pa moramo najodločnejše zavračati in z veseljem konstatujemo, da so glasovali zaradi tega vsi katoliško-narodni poslanci zoper ta predlog. Utemeljevanje tega drugega predloga od strani odseka je objektivno večinoma neresnično, deloma pretirano, vsekoli pa nespametno in naravnost ignorantno.

Odsek pred vsem pravi, da je preveč konsumnih društev v razmerju s številom kmetijskih zadrug. Objektivno temu stavku ni ugovarjati, kajti res je, da je želeti, da bi bilo veliko več kmetijskih zadrug v ožjem smislu besede, nego jih je.

Toda iz vsega se razvidi, da je odsek s tem stavkom hotel izreči, da je preveč konsumnih društev, res pa je le, da je kmetijskih zadrug premalo. Sedanje razmerje je pa popolnoma naravno, kar sta odsek in njegov poročevalec popolnoma prezrla. — Konsumna društva je lažje snovati kot kmetijske zadruge v ožjem pomenu besede. Struktura konsumnega društva je veliko enostavnejša, nego ona kmetijske zadruge.

Konsumno društvo ustreza najnujnejšim dnevnim potrebam prebivalstva in prebivalstvo veliko hitreje uvidi koristnost takega društva, nego koristnost kmetijske zadruge, ker je uspeh očividni takoj v prvem trenutku in vsakomur jasen. Tako je prišlo, da so navstala najprej kar sama po sebi konsumna društva, in kjer koli so se osnovala, povsod so bila potrebna in povsod je njihovo delovanje hvalevredno in uspešno. Dr. Schaffer naj bi bil le nekoliko pogledal na deželo, na kak nečuden način so v nekaterih krajih, poudarjamo: samo v nekaterih krajih, trgovci odirali kmetiško ljudstvo, zlorabljali nevednost ljudstva glede vrednosti in resnične tržne cene blaga in kako oduševsko so zlorabljali nezmožnost kmeta, plačati svojo kupnino za najnujnejše potrebščine gospodarstva in gospodinjstva v tistem trenutku, ko jih potrebuje! Tako je prišlo, da so nastala v prvi vrsti kmetiška konsumna društva kot nujna prva pomoč zoper brezvestno in nesramno odiranje kmetijskega ljudstva.

Seveda dr. Schaffer tega ne vé, kajti on se gotovo ne pusti odirati in mu tega tudi treba ni. Toda dr. Schaffer bi se o tem lahko prepričal, če bi se informiral, in informirati se, je bila njegova dolžnost v tistem hipu, ko je prevzel članstvo odseka in ko je razun tega še prevzel poročevalstvo v imenu tega odseka.

Zgoraj popisane žalostne razmere so rodile nekaj kmetijskih konsumnih društev, in šele zasluga »Gospodarske zveze« je bila, da so se začele snovati tudi kmetijske zadruge v ožjem

pomenu besede. Izključno zasluga »Gospodarske zveze« je, da se snovanje kmetijskih konsumnih društev ni razširilo na vse pokrajine Kranjske dežele. — »Gospodarska zveza« je temu sicer brez šuma, pač pa tem uspešneje nasprotovala in se z vso vneto posvetila snovanju kmetijskih združenj, v ožjem smislu besede. (Dalje prih.)

Letni občni zbor

Katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Iz Celovca, dne 20. maja.

Deseti letni občni zbor našega kat. pol. in gosp. društva v četrtek dne 18. t. m. se je vredno pridružil prejšnjim zborom tega društva. Zbralo se je nad sto slovenskih mož in sicer, kar treba posebej poudarjati, zlasti kmetov-rodoljubov iz vseh krajev naše dežele. Shodu je predsedoval dež. posl. g. Gregor Einspieler, ki je pristrčno pozdravil navzoče, se spominjal važnejših dogodkov minulega leta in zborovalcem predstavil vladnega zastopnika g. J. Kremenška, c. kr. vladnega tajnika.

O društvenem delovanju v minulem letu je poročal tajnik J. Rozman. Društvo je napravilo v tem času osem shodov, in sicer: v Šebnu ob Velikovem, Ribnici, pri Sv. Petru, Žel. Kapli, Logivasi, Blačah pri Blaškem jezeru, Gorici, Črešnjah in Kamenu. Shodi so bili vseskozi dobro obiskani in so se vršili mirno ter v lepem redu. Dalje se poročevalec spominja v minulem letu umrlih rodoljubov koroških, katerih je žal prav znatno število. — Ob cesarjevi petdesetletnici je društvo po posebnem odposlanstvu sporočilo potom c. kr. dež. predsedništva presvitl. cesarju svojo čestitko, došla je zato s posebnim dopisom cesarjeva zahvala. Govornik omenja potem še raznih za nas kor. Slovence važnih dogodkov minulega leta, »Naše straže«, dalje početja nasprotnikov in njihovih shodov, in konča s pozivom, da ostanimo v bodoče združeni v krepkem delu za narodno stvar.

O denarnem stanju poroča blagajnik g. dr. Al. Kraut. Dohodkov je bilo 365 gld. 61 kr., stroškov 146 gld. 47 kr. Vse društveno premoženje znaša 379 gld. 74 kr. Nove udnine se je nabralo 117 gld. 80 kr.

V odbor so se izvolili: Predsednik Gregor Einspieler, podpredsednik Vekoslav Legat, blagajnik dr. Alojzij Kraut, tajnik Jož. Rozman; odborniki: Fran Grafenauer, Val. Podgorc, Mat. Prosekar, Mart. Štih, Jan. Šumah; namestniki: Fran Kobentar, Jurij Drobivnik, Jož. Božič; pregledovalca računov: Mat. Šervicelj, Šimen Čemer.

O državnem zboru govori nato obširno in jako poljudno g. drž. poslanec Lamb. Einspieler. Pojasnjuje, zakaj je bilo vse zborovanje neuspešno, kaj se je v drž. zboru godilo, avstro-ogrsko pogodbo itd. Dalje govornik poudarja, kaj je on kot poslanec storil in zahteval za svoje volivce. — Zbrani so z največjim zanimanjem sledili poročilu ter je na več mestih zlasti pa ob koncu živahno odobraval. — V imenu zborovavcev je volivec Mat. Prosekar izrekel g. poslancu popolno zaupanje in zahvalo za njegov trud. Soglasno se je temu pritrdilo.

Krepko in dostikrat prav sarkastično govori na to g. Grafenauer o delovanju, oziroma o nedelovanju našega deželnega zbora. Označil je početje nasprotnikov z mnogimi zgledi. Slovenskim poslancem v takih razmerah ni bilo mogoče dosti kaj doseči, a gotovo so mnogo slabega zadržali. (Živahno odobravanje.)

O preosnovi občinskega volivnega reda se vname na to kratka debata.

Gospod dr. Kraut izpregovori na to o točki »slovensčina in uradi«, pojasnjuje dobro naše žalostne razmere v tem oziru in predlaga sledeče resolucije:

»Mnogoštevilno obiskani občni zbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem je sklenil dne 18. maja 1899 soglasno sledeče sklepe:

1. Društvenemu odboru se nalaga, da sestavi utemeljeno prošnjo na c. kr. pravosodno, notranje, finančno in trgovinsko ministerstvo z bistveno sledečo vsebino:

a) da naj ministerstva imenujejo za vse urade, ki so nastanjeni v slovenskem delu Koroške, brez izjeme sploh le uradnike, ki so v besedi in pisavi zmožni slovenskega jezika; kot konceptne uradnike pa le take, ki so to znanje dokazali vsaj z zadostnim redom, ki so ga dobili pri zrelostnem izpitu;

b) da naj taiste razpišejo državne ustanove za dijake, ki se hočejo posvetiti eni ali drugi stroki, spadajoči v njih delokrog, vsaj za toliko časa, dokler ne bode nehala pomanjkanje slovensčine povsem zmožnih uradnikov;

c) da naj takoj ukažejo vsem podrejenim dotičnim oblastvom, da morajo v občejanju s slovenskimi strankami rabiti le slovenske tiskovine ter se posluževati slovenskega jezika tudi v pisavi, posebno v zapisnikih, razsodbah ter v svojih, ustno in v navzočnosti strank prednašanih poročilih.

2. Društvenemu odboru se nadalje nalaga, da sestavi utemeljeno prošnjo na c. kr. pravosodno ministerstvo, da se c. kr. višjemu sodišču v Gradcu vzame sodna oblast čez Slovence in za te ustanovi novo višje sodišče v Ljubljani.

3. Občni zbor pozdravlja z radostjo sklep deželnega zbora kranjskega od dne 28. februarja 1898 radi slovenskega vseučilišča v Ljubljani in izreka ustanovitev tega vseučilišča za nujno potrebno v občnem interesu slovenskega naroda, ter zato pozivlja slovenske deželne poslance ter državnega poslanca koroških Slovencev, da po svojih močeh pospešijo ustanovitev vseučilišča v Ljubljani.

4. Občni zbor izreka svoj najodločnejši protest proti predlogu Kollmayer in sklepu v mestnem zboru celovškem, da se v bodoče smejo jemati v mestno službo samo prosilci nemške narodnosti, in izreka nadalje, da je ta predlog in sklep najdržnejše izzivanje slovenskih sodeželanov, ter prosi c. kr. vladu, da se ta sklep ustavi.

O tužnih šolskih razmerah izpregovori na kratko tajnik Rozman, omenjajoč zlasti prečudnega nastopa c. kr. deželnega šolskega nadzornika Palla-ta v deželnem zboru, kjer je pokazal, da so mu šolske razmere koroških Slovencev povsem nepoznate, a da se o njih niti noče prav podučiti. Govornik poudarja, da imamo tudi koroški Slovenci pravico do narodnih šol, in predlaga sledečo resolucijo:

»V imenu slovenskih državljanov koroških izjavljamo:

1. da ljudske šole, kakor so zdaj uravnane v slovenskem Korotanu, nasprotujejo državnemu temeljnemu zakonu, načelom zdrave pedagogike in tolikokrat izraženi želji slovenskega naroda. Te šole ovirajo zdravi napredek našega naroda, v njih se napaja slovenska deca z mržnjo do svojega materne jezika in se odtujaše svojemu narodu, tako važnemu za brambo Avstrije proti veleizdajskim nakanam in težnjam ob bližnjih državnih mejah;

2. pozivljemo vladu, da nam da take šole, kakoršne nam gredo po božjem in drž. pravu, in da naj

3. v ta namen poskrbi za take šolske nadzornike, ki bodo spoštovali tudi pravice slovenskega naroda in katerim bo pravi napredek resna in sveta dolžnost;

4. tega pa se ne moremo nadejati od nadzornikov, ki so sami nevešči slovenskega jezika, zato izjavljamo, da sedanji c. kr. šolski nadzornik nikakor ne more prav soditi o slovenskem šolstvu za koroške Slovence, ker niti ne razumi slovenskega jezika, niti mu ni za to, da bi se stvarno podučil o naših potrebah;

5. visoka c. kr. vlada naj pokliče na odgovor tiste gospode, ki leta in leta ne rešujejo prošnji slovenskih državljanov za slovenske šole, bodisi iz strankarske mržnje ali nemarnosti.

Obe resoluciji sta bili soglasno in z odobravanjem sprejeti.

Gospod Legat izpregovori o nekaterih nastopih nasprotnikov proti nam, zlasti o besedičenju Wolfa v Celovcu, o gibanju »proč od Rima« itd.

Gospod Val. Podgorc govori o združni organizaciji in pozivlja k delavnosti v tem oziru.

Na to se predsednik g. Gr. Einspieler zahvaljuje vsem udeležencem in z »živio«-klici cesarju zaključi zborovanje, ki je trajalo nad 4 ure.

—rn—

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. maja.

Notranji položaj v Avstriji je po poročilih dunajskih listov zelo resen. Bije se takorekoč odločilna bitka mej našo in ogrsko vladu. Nagodba mej obema državnima polovicama je tista trdnjava, za katero se bje vroč boj. Dvakrat sta se stranki že spopadli, pred prazniki v Budimpešti, te dni pa na Dunaju. Toda obakrat je bila bitka neodločena. Ogrski ministerski predsednik se trdno oklepa nekega išelskega dogovora, grof Thun ter finančni minister dr. Kaizl pa z vso silo varujeta avstrijske koristi. Ker se vladi mej seboj nista mogli sporazumeti, se je vršil včeraj popoldne pod cesarjevim predsedstvom nad dve uri trajajoči kronski svet. Izid tega posvetovanja še ni znan. Govori se, da avstrijska vlada ni posebno zadovoljna z njim. Nekak dokaz za to trditev je poznejše posvetovanje avstrijskih ministrov. Tudi »Vaterland« poroča, da je skoro nezogibna izprememba v avstrijskem kabinetu, ako se ne doseže edinost pri kronskem svetu. Potem pa piše: Naj se reši zadeva, kakor hoče, totranska vlada ne sme odnehati v teh vprašanjih. Pravimo: totranska vlada, brez ozira na to, kako ji je ime. Thunovega kabineta tu ne pride v poštev, kajti tudi noben drug kabinet ne sme pritrditi mažarski zahtevi. — Iz tega je razvidno, da bi ne bilo umestno žrtvovati Thunov kabinet Mažarom na ljubo. Sicer pa ima ravno toliko pravice do odstopa ogrski ministerski predsednik, in sicer tako dolgo, dokler se ne najde mož, ki se bo udal zahtevi avstrijske vlade. Mažari se pač motijo, ako računajo na to, da mora v vsakem slučaju odnehati Avstrija; vsak zaveznik ima poleg dolžnosti tudi nekaj pravic, toraj tudi naša drž. polovica.

Katoliško-ljudska stranka mej štajerskimi Nemci je pokazala binkošne praznike svojo veliko moč. Vršil se je namreč v Gradcu ob ogromni udeležbi nad 5000 zastopnikov kmetijskega stanu iz raznih delov Srednje in Gorenje Štajerske ustanovni shod katoliškega kmetijskega društva za imenovane nemške pokrajine, ki šteje že nad 19.000 članov. Shodu je predsedoval posl. Hagenhofer, udeležil se ga je tudi tirolski poslanec dr. Kathrein. Razni govorniki so nauduševali poslušalce za boj za vero, cesarja in domovino. Vsprejetih je bilo več resolucij glede verske šole in »Los von Rom« gibanja. Mej došlimi brzovjarkami je poslušalstvo najbolj naudušila ona trgovinskega ministra barona Dipaulija, ki slove: Žal zadržan osebno se udeležiti ustanovnega shoda, pošiljam najpristrčneje pozdrave in najboljše želje katoliškemu kmetiškemu društvu za Štajersko. Nagli razvoj njegov opravičuje najlepše nade, srčnemu pripada zmaga. Zastava, pod katero se zbirate v boj, je prava tirolska: za Boga, cesarja in domovino. Bog blagoslovi Vaše delovanje, v Vaš in naše domovine blagor.

Dreyfusova afera pride konečno na vrsto 29. maja, prihodnji ponedeljek in potem naslednje tri ali štiri dni. Prvi predsednik kasacijskega dvora je že razposlal vabila posamnim sodnikom. Razsodbe, katero željno pričakuje velik del omikanega sveta, je toraj pričakovati 2. ali 3. junija.

Dozdevna zmaga italijanske vlade. Italijanski, cerkvi nasprotni časopisi pojo na vse pretege zmagoslavje, ker nima papež svojega zastopnika pri mirovni konferenci v Haagu. Toda te »zmage« se vesele samo prostozidari, ki v svojem divjem sovraštvu do cerkve rajajo veselja, kadar se zgodi papežu kaka krivica. Zmerni duhovi mislijo o tem drugače. Glasilo monarhističnih konservativcev, »Rassegna nazionale«, čegar voditelj je Visconti-Venosta, razpravlja v dolgem članku o tej zadevi. Mej drugim pravi: Ako so izključili papeža od konference, ni to za italijansko diplomacijo nobeno slavlje, in niti v Italiji se temu uspehu ne pripisuje nobene važnosti; v vsakem slučaju pa ni bilo treba za to ravno posebne sposobnosti ali celo vsega vpliva italijanske vlade. Izključenje sv. stolice ne bo pomnožilo yeljave

Italije, ako bode tudi zmanjšalo vnanji sijaj papeštva. Ravno nasprotno: sv. stolica je bila pri vseh teh okoliščinah celo jako počestvena; cel svet vé, da je car v prvi vrsti želel prisotnost papeževga zastopnika, da je bilo to povolji vsem drugim vladarjem; ako je Italija temu nasprotovala, je storila to iz strahu, in ta strah je ravno na čast papežu. Sicer je ideja carjeva plemenita in človekoljubna, cel svet želi, da se snide konferenca; da bi pa imela praktičnih uspehov, tega tako nihče ne veruje in ne upa. Sveta stolica bode celo ital. vladi hvaležna, da ji ne bode treba nositi nikake odgovornosti za neuspehe; izjavila bode lahko, da bi bili uspehi morda drugači, ako bi porabila pri konferenci ves svoj veliki moralni vpliv. Skratka: sveta stolica je doživela vsled uspehov ital. diplomacije večje zadoščenje nego ponižanje. — Vsled vnanje-političnih razmer bi se sedanja situacija radi papeževe prisotnosti prav nič ne spremenila. Čemu se je toraj italijanska vlada branila, da bi bil papež zastopan pri mirovni konferenci? Saj je vendar v italijanski ustavi zagotovljen papežu naslov vladarja in popolne vladarske pravice. In ravno raditega se je bala laška vlada: bala se je, da bi papežev zastopnik ne povedal pred zbranimi zastopniki vseh držav, kako »varuje« nova Italija papeževe pravice, kako brezobzirno postopa napram vrhovnemu poglavarju katoliške cerkve. To je pravi in edini vzrok, zakaj se je Italija protivila papeževemu zastopstvu. Prostozidarski listi so sicer upili, če se dovoli zastopnika papežu, morala bi biti pri konferenci zastopana tudi druga verstva. Saj to se je tudi zgodilo! Anglikanska cerkev ima svojega zastopnika v angleški kraljici, ruski car je vrhovni poglavar grške cerkve, sultan je namestnik prerokov itd. Le katoliška cerkev nima svojega zastopnika, kajti katoliški vladarji zastopajo pri konferenci le svoje državne interese, zastopstvo cerkve bi pripadalo le papežu. — No, Italija ni hotela papeža, in to se je zgodilo. Toda škodovalo to ne bode ugledu papeža in cerkve, škodovalo pa bode in morda prav zelo — svetovnim interesom.

Prognanstvo v Sibirijo. Ruski car Nikolaj je izdal 18. t. m. sledeči ukaz: V svrhu kar možno nagle rešitve vprašanja glede odprave ali vsaj omejitve sodnim ali administrativnim potom zaukazanega prognanstva v Sibirijo se mora takoj sestaviti posebna komisija pod predsedstvom pravosodnega ministra, ki mora rešiti sledeča vprašanja: 1. Sprememba sodnijsko zaukazanega prognanstva v kako drugo kazen; 2. odprava ali omejitev administrativnega prognanstva; 3. preosnova prisilnega dela in poznejšega naseljevanja; 4. zboljšanje položaja sedanjih izgnancev v Sibiriji; 5. preosnova prevoznje in ravnanja z izgnanci na potu v Sibirijo; 6. ustanovitev občinskih prisilnih delavnic. — Poleg tega je car naročil ministru Murawjevu, da je glede prognanstva vprašati za mnenje samo carja, in sicer neposredno. Od tega carjevega koraka pričakuje svet velikih uspehov in »Swiet« piše, da se 18. maj 1899 istoveti z 19. februarjem 1861, ko je Aleksander II. odpravil suženjstvo. Na popolno odpravo prognanstva seveda sedaj še najbrže ni misliti, posebno zato ne, ker vlada ne bo hotela preveč krčiti administrativnih pravic guvernerjev in občinskih načelnikov, toda začetek je storjen in prognanstvu bo prej ali slej odzvonilo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. maja.

(Občni zbor »Slovenske Matice«) se je vršil včeraj popoldne v mestni dvorani. Iz poročila tajnikovega je posneti, da se je pomnožila knjižnica s 505 deli. Matica je v zvezi s 43 književnimi društvi. Založilo se je dosedaj 15.287 knjig in 224 zemljevidov. Članov šteje Matica nad 13.000. Dohodkov je bilo 17.286 gld. 55 kr., izdatkov 16.665 gld. 55 kr.; skupno društveno premoženje je znašalo koncem leta 56.020 gld. Za revizorje in odbornike so bili izvoljeni Luka Pintarja izvoljeni vsi dosedanji funkcionarji in sicer: za revizorje: Bradaška, Dimnik, Žagar, za odbornike pa: dr. Detela, dr. Gregorčič, S. Gregorčič, Hubad, Kržič (za eno leto), dr. Požar, Senekovič, Sušnik, Šubic, Wiesthaler in Pintar. Za izvršitev prvega kartona za slovenski zemljevid slov. pokrajin se je dovolil kredit 1000 gld.

(Kanonično obiskovanje in birma) se meseca junija vrši v ljublj. škofiji tako-le: Dne 3. junija opoldne se odpelje prem. knez in škof z brzovlakom v Šmartno pri Litiji, kjer bo dne 4. junija blagoslovljenje in vlaganje temeljnega kamena za novo župno cerkev in sv. birma. V Godoviču bo sv. birma v nedeljo 18. junija. Dohod v Godovič soboto 17. junija okoli 4. ure popoldne. V Črnem vrhu bo sv. birma v ponedeljek 19. junija, v Zavracu v torek 20. junija. Ob dveh odhod na Goro, kjer bo sv. birma ob štirih, potem odhod v Idrijo. V sredo 21. junija odhod na Vojsko, tam sv. birma. Popoldne nazaj v Idrijo. V Idriji bo sveta birma v četrtek 22. junija. Začetek ob 7. uri, ob 9. uri peta sv. maša in procesija z Najsvetejšim, ker je god sv. Ahacija zaobljubljen dan za Idrijo. V petek 23. junija bo sv. birma v Spodnji Idriji, v soboto 24. junija v Ledinah, v nedeljo 25. junija v Žireh, v ponedeljek 26. junija na Vrh. Odhod skozi Rovte in Logatec v Ljubljano.

(Osebna vest.) Poštni komisar za Dolenjsko, Karol Czarda v Trstu, je pozvan v trgovinsko ministerstvo.

(Vseslovenska delavska slavnost.) Udeležbo so dalje naznanila društva: 84. Moško pevsko društvo »Kranj«. 85. Hrvat. pevsko društvo »Sloga« v Sisku. 86. Pevsko društvo »Ratitovec« v Selcih pri Škofji Loki. 87. Hranilnica in posojilnica v Selcih. 88. Kmetijsko društvo v Leskovici.

(Zdravniška zbornica kranjska.) V volilni skupini političnih okrajev Črnomelj in Kočevje, ter sodnih okrajev Žužemberk, Trebnje in Lož, za katero se je na dan 16. t. m. odredila nova volitev, izvoljen je bil članom zbornice dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn v Ljubljani, namestnikom pa dr. Anton Schifrer v Ribnici. Vsled odloka c. kr. deželne vlade z dne 22. t. m. št. 7887 konstituira se zdravniška zbornica za dobo 1899—1901 dne 30. t. m. ob 6. uri zvečer v zborničnih prostorih (deželna bolnica). Vlado bode zastopal c. kr. deželni zdravstveni referent dr. Franc Zupanc.

(Dobrépoljska kmetijska zadruga v »Narodu«.) Odkar so kranjski kramarji vneti naročniki in čitatelji ter marljivi dopisniki tega lista, kajpada tudi dobrépoljski kramarji nimajo miru ter včasih kako »novico« o naši zadrugi v »Narodu« pošljejo med svet. Tega jim ne zamerimo. Tisto prostost, ki jo zahtevamo zase, privoščimo tudi njim, samo to zahtevamo od njih, če so pošteni možje, naj pišejo resnico, ne pa lažejo, kakor bi bili kje med svojimi skledolizniki. V sobotni »Narod« so naši kramarji z različnim blagom in špekulantje s svojim prepričanjem poslali tak-le »zaprtke«: »Piše se nam: Bivši načelnik te zadruge, ki je še o pravem času zapustil potapljačo se ladjo, je pred pričami, govoreč o denarnih razmerah te zadruge rekel: »Zadruga še toliko premoženja nima, da bi bilo za pol glaža vina«. Ta bomba naj bi potopila našo potapljačo se ladjo! Bivši načelnik te zadruge, javno vprašan, ali je res to izjavil, izjavil je, da tega nikdar govoril. Kot pošten mož tega ni mogel nikdar govoriti, ker bi bil govoril proti sebi in resnici. Kdo laže, naj se »bratje« zmenijo med seboj, ker tega mi ne maramo preiskovati, ampak samo pokazali smo, da je to zopet navadna laž, kakoršnih se [poslužujejo naši nasprotniki proti nam. — Naši nasprotniki dobro vedó, da ima zadruga več premoženja kakor je njim ljubo, vendar hočejo na vsak način izpodkopati njen kredit, česar se pa ne bojimo. — Ne bi bilo baš zanimivo razkazovati naše različne »jerhovne« po časnikih, saj kdor pozna Dobrépolje, pozna tudi nje in vé, da nobena taka jerhovna ni tako stanovitna in trpežna, da bi se ne mogla s svedrcem načeti. — Ker se naša ladja »potaplja«, seveda le v želji nekaterikov, srčno želimo, da bi še nekaj tolstih podgan zapustilo našo ladjo, ker nam delajo le škodo, ter se pomešalo med ono sodrgo in šaro, ki ostaja za nami. Ako pa ne pojdejo same, pomečemo jih ven. Naša ladja bodi brez škodljive golazni! Mi pa čvrsto naprej pod vodstvom starih krmarjev, ki že tri leta vodijo ladjo med raznimi viharji in naskakovanjem »korsarjev«, ki so plenili po Dobrépoljah. — V tem času so si prisvojili toliko izkušenj in spretnosti, da igraje klubujejo vsem napadom, naj pridejo z desne ali leve. Nasprotniki! Na »potapljačo« se ladjo streljate? Ali ni škoda smodnika? Te dni ste zopet imeli toliko

posla. Čudež je, če niso dobili Vaši jeziki debelih žuljev. Tukajšna zadruga je vrnila tri sode vina neki vinarski zadrugi, ker ni bilo za zadrugo dovolj — dobro, da dobi za isto boljše vina in še nekaj odškodnine. Ala! To je bilo zopet nekaj za prežvekanje! V glavnem taboru na Ščiti so hujskali razni skledolizniki in podrepniki zaradi tega zadržniki, češ, vidite, vino so morali poslati nazaj, ker nimajo denarja itd.; da so celo nezadržniki nevoljno godrnjali. Sedaj pa vprašamo: kdo je na slabšem ali zadržniki, ki slabega vina ne pijo in ga pošljejo nazaj, ali pa tisti, ki se zbirajo okoli naših nasprotnih krčmarjev, ki pa slabega vina ne dadó nazaj, ampak svojim konsumentom potočijo . . . Vi, dragi nasprotniki, ste sami vzrok, da se tesneje združujemo. Dolgo časa smo vam v svojo škodo prizanašali hoteč, da se sprijaznite z novimi razmerami; ker pa tega nečete, pojdemo preko vas. Po vas, ki poleg svojega žepa ne poznate nikogar več na svetu, ki še vedno mislite, da morajo biti Dobrépoljci tope ovce, katere strižete v svojih krčmah in štacunah, ne bode nihče žaloval. Manjka vam ljubezni in rodoljubja, zato ste nepotrebni. Vaša samopašnost vas ubija, laž vas bode pa pokopala! Zdravi!

(Efektno tombolo) je dovolilo fin. ministerstvo gasilnima društvoma v Begunjah in Boh. Beli.

(V marnberškem okraju) so se začeli živahno gibatí. Ustanovilo se je »Zavžitno društvo«, katero prav uspešno deluje, in »Delavsko podporno društvo«. Krščansko-socialna stranka vrlo napreduje. Njeni nasprotniki so prusaški Schönererijanci, ki radi po Wolfovo »heilajo«. Ko jim je lani Bismarck umrl, jih je trla bridka žalost, v kateri so se skupno tolažili pri Germutu. Letos jim je postalo dolgčas in so si poklicali luteranskega pridigarja iz Šlezije, da jim je bistril puhle glave s tem, da je malo udarjal po katoliški duhovščini in po katoliški veri. Par pijančkov je naposled le spoznalo, da bi jim protestantska vera bolj ugajala, in obljubijo prestopiti. — Binkoštni ponedeljek je bil na Muti javen shod. Sklicali so ga mokračí, da bi razven brošuric prodajali tudi svojo rudečo modrost. Pa kako se jim je zmešalo, kar so nameravali! Krščansko-socialni delavci so se njih shoda udeležili z veliko večjim številom; volili so svojega predsednika. Pa mokračko bratoljubje tega ne more in noče dopustiti, da bi na shodu, katerega so sami sklicali, gospodarili krščanski delavci. Zato napravijo vrisč in druge posiljenosti, tako da je vladni zastopnik razpustil zborovanje. Tako so rudečkarji pogoreli. Krščansko-socialni delavci pa so pokazali svojo moč in neustrašljivost in so veselo obhajali zmago. Mokračí so se le s tem tolažili, da so zmerjali duhovščino in krščanske delavce. Krščanska ideja le naprej!

(Iz Breznice.) Binkoštni ponedeljek se je tudi pri nas slovesno ustanovila dekliška Marijina družba. — Vkljub raznovrstnemu nasprotovanju, katero se pojavi povsod proti ustanovitvi Marijinih družb, se je vendar 58 odraščanih deklet odločilo, da hočejo očitno stopiti v krog »Marijinih otrok«. Visokočastiti gospod generalni vikar kanonik Jan. Flis je prišel binkoštni ponedeljek v spremstvu domačina gosp. dr. Ivana Svetina na Breznico, in je potem ob asistenci prednikov Marijinih družb radovljiške dekanije in nekaterih sosednjih gg. duhovnikov izvršil prav ganljivo prvi slovesni vsprejem »Marijinih otrok«. — Ena izmed družbenih deklet, ki je že dalje časa bolehal, je poprejšnji teden tako oslabela, da si ni upala čakati do binkoštnega ponedeljka. Zbrale so se toraj Marijine družbenice v sredo, dne 17. maja okrog njene bolniške postelje, in ko se je vršil milo ganljiv vsprejem za smrt bolne v družbo Marijino, ni se mogel nihče pričujočih zdržati solz. — Binkoštni ponedeljek zvečer ob 11. uri pa nas predrami žalostni klic: Gori! Vsled nesreče ali neprevidnosti je nastal v Mostah ogenj v tovarni za sukno posestnice gospe Marije Čop. Domača požarna bramba je prihitela sicer precej na pogorišče, vendar ni mogla obvarovati zgornjega oddelka tovarne, ki je bil že ves v ognju; pač pa se ji je posrečilo, da je rešila vsaj poglavitne stroje v pritličju. Tudi s Koroške Bele je prihitela na pomoč prostovoljna požarna bramba. Presrečna hvala obojnim gasilcem!

(Iz Ormoža) koncem maja. Tukaj se je pojavil razpor mej Slovenci, ki se je pokazal vzlasti pri volitvah v okrajni zastop, pri katerih se je za-

našala konservativna stranka na dano besedo mladih Slovencev, katero so pa ti snedli in zmagali. Ko so naši mladi pri okrajnih volitvah tako sijajno zmagali, so si vendar nekateri izmed njih stavili vprašanje, ali bode tudi ta volitev trajna, ali bode to novo zastopstvo doživelo vsaj tako starost, kakor jo je staroslovensko? Ker pa njihovi vodje morebiti niso čutili toliko moralne moči v sebi, da bi utrdili novo zastopstvo, segli so po materialni moči; sklenili so osnovati »Okrajno posojilnico v Ormoži«. Vabila na volitev dne 28. t. m., podpisana od Ormožanov dr. Brulec in Franc Gomzi, od Središčanov Josip Sinko in Ivan Kočevar in od Ivanjkovčana Leopolda Petovara, pravijo: »Slovenski rodoljubi izražali so posebno v zadnjem času v javnih glasilih mnenje, da si na gospodarskem polju pridobimo boljše bodočnost in samostalnost z osnovanjem posojilnic, kar je naglašala tudi vedno „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“. Da ne zaostaja naš ormoški okraj za drugimi, sklenili smo osnovati tak zavod pod imenom: „Okrajna posojilnica v Ormoži“. — Te uvodne besede so deloma hinavske, deloma popolnoma neosnovane. Res je, da so posojilnice narodu koristne, seveda pod nekimi pogoji, katerih tu ni razvijati; le en pogoj bodi omenjen, to je: potreba takega zavoda v dotičnem kraju. Hinavščina je, ako se osnovalni odbor sklicuje na »Zvezo posojilnic«; zveza priporoča snovanje posojilnic ondi, kjer so potrebne, nikdar pa ne ondi, kjer niso potrebne. »Da ne zaostaja naš ormoški okraj za drugimi!« Oj, kako napredne besede in kako zlobno mišljenje! Ali ne vedo zgoraj imenovani gospodje osnovalni odborniki, da obstoji v Ormoži posojilnica, katero je gospod dr. J. Geršak že dne 2. jan. 1876 osnoval? Pod njegovim 23letnim načelništvom se je ta posojilnica razvijala od leta do leta, tako da ima letos denarnega prometa 370.300 gld. in rezervnega fonda 32.334 gld. 17 kr., kakor kaže njen letošnji računski zaključek. Dosedanja ormoška posojilnica je ena najstarejših posojilnic na slovenskem Štajerskem in vendar nočejo gospodje osnovalci nič o njej vedeti; ona že sedaj za njih ne obstoji več! Ali pa je menda naopak? Ali je Mladoslavence morebiti zadnji občni zbor ormoške posojilnice prestrašil, vršivši se 30. aprila? Ko so namreč zadružniki čitali v vabilu, da gre tudi voliti dva odbornika namesto izključenih gospodov Antona Šoštaricha in Alojzija Mikla, udeležili so se v takem številu, kakor še dosedaj nikdar ne; oddalo se je 219 volilnih listkov, ki so veljali 850 glasov; en novi odbornik je dobil vseh 850 glasov, drugemu pa jih je Mladoslovenec priškrnil za — 15! dobil jih je torej le 835. Te številke pikajo! Okraj ormoški ne potrebuje nobene nove posojilnice, tembolj ker imamo že eno Raiffeisnovo pri Svetem Nikolaji. Brezvestno in neodgovorno pa bi bilo v Ormoži samem, v mestu že obstoječe stare posojilnice osnovati novo. Ako se gospodje osnovalci štejejo v svojem vabilu med slovenske rodoljube, naj to rodoljubje pokažejo s tem, da podpirajo staro posojilnico, katere so se dosedaj večinoma stalno ogibali. Naj pomislijo, kakovi žalostni nasledki bi bili, ako bi ena ali druga posojilnica morala likvidirati. To pa se nam že dandanes popolno neizogibljivo in gotovo zdi, da dve posojilnici, med seboj nasprotni, poleg nemške hranilnice obstati ne bodeta mogli. Osnovatelji nove posojilnice bodo zaklali ali staro ali novo! Pomislite, da denar ni igrača, pa tudi narod ne!

(Vsprejem gojencev v kadetske šole.) Državno vojno ministerstvo je razpisalo natečaj za vsprejem v katero avstro-ogrskih kadetskih šol z rokom do 15. avgusta letos. Prošnjo za vsprejem, podprto z vsemi potrebnimi dokazili, je doposlali naravnost na poveljstvo bližnje take šole. Podrobni pogoji so razvidni iz razglasa v tukajšnjem uradnem listu št. 116 z dne 26. maja.

(Iz Adlešič) 23. maja. Zopet Vam imam poročati o nesreči, ki je zadela našo faro minuli binkoštni ponedeljek. Popoldne okoli 3/5 prišel je od Gorjancev sem strašen vihar in nevihta in usula se je prav debela toča, ki je padala skoraj četrt ure in napravila vsi naši fari razun vasi Tribuče, Pribinci in deloma Bedenj, silno škodo. Strni, ki so kazale letos prav lepo, vse danes kosijo. Trtje, kolikor ga je še starega in je letos tudi lepo kazalo, je vse uničeno, ker je potolčena

tudi vsa Mala Plešivica. Tudi novi nasadi ameriškanskih trt so ukončani. Toča je vzela isto smer, kakor 2. avgusta 1897. Prišla je sem od Gorjancev, šla čez Podzemeljsko faro na Adlešiče in sosednjo hrvatsko faro Kuniči in od tu na Marindol in Preloko, torej skozi ob Kolpi, potem pa je šla na Hrvatsko na Prilišče in dalje, kjer je neki pobila do Duge Rese. Polomila je tudi veliko sadnega in izruvala tudi drugega drevja. Kakor pripovedujejo, je pobila menda najhuje v Podzemeljski fari in na Preloki. — Kakor je bila letošnja zima jako ugodna in smo se je veselili, tako neugodna je spomlad. 26. marca posmodil je mraz večino sadnega drevja. Zjutraj ob 7. kazal je toplomer — 10° R. 5. maja zapal je precej debel sneg, ki je tudi škodoval drevju, in sedaj še toča! — Ravnokar sem izvedel, da je zopet danes, v torek popoldan padala toča v podzemeljski fari. Uboga Belakrajina!

(Toča.) Binkoštni ponedeljek popoldne je obično črnuško zadela huda bridka nesreča; pridvila se je nevihta s točo; toča je padala gosta ko ščet in sem ter tje debela kot debel lešnik ali oreh. V katastralni občini Črnuče je pokončala strn, sosebno rž popolno nekako v polovici; v katastralni občini Nadgorica pa je vso občino pokončala popolno; strn bodo pokosili.

(Toča.) je binkoštni ponedeljek pobila tudi v litijskem okraju. Tako se nam poroča, da je ledeno zrnje uničilo vse poljske pridelke v občini Trebeljevo in sicer posebno v vaseh Ravno Brdo, Besnica, Volavljje, Gabrije in Janče. Ta nesreča je tem hujša, ker je že minolo leto bila slaba letina. Dalje se sliši, da je toča tolkla tudi doli od Višnje Gore čez Muljavo in Krko proti Žužemberku. Natančnejših poročil nimamo. — Na neko vprašanje odgovarjamo, da mora županstvo v teku 8 dni okr. glavarstvu naznaniti zaradi odpisa davkov vsled škode po toči.

(Iz Sedražice) 24. t. m.: Danes po noči ukradli so iz hleva — najbrž cigani — posestniku Fr. Čampu iz Žigmaric dva konja rujave barve, od katerih eden je 14¹/₂, pesti visok, 3 leta star in drugi 14 pesti visok pet let star; obenem je eden teh klatežev ob belem dnevu lovil na novi cesti g. učitelja iz Gore. Skrajni čas je, da deželna vlada proti tej tatinski druhal najstrožje nastopi. Sploh je razvidno, da je pri nas nujno potrebna orožniška postaja, katera nam je sicer že zagotovljena in katera prične poslovati v oktobru.

(Nesreči.) Železnični stroj je 22. t. m. pri Brezovici znatno poškodoval na glavi topničarja Zakrajška, ko se je vračal po žel. progi domov. S prihodnjim vlakom so ga prepeljali v bolnico v Ljubljano. — Žagar Jan Stros je padel 20. t. m. pri Urbančičevi žagi v Kokro Drugi dan so mrtvega potegnili iz vode.

(V Novi Zelandiji) je, kakor smo že poročali, precej Hrvatov, ki si s težkim delom služijo kruh. Sedaj pa je angleška vlada naznanila našemu ministerstvu za vnanje posle, da noben izseljenec v Novi Zelandiji ne bode smel stopiti na suho, ako nima pri sebi vsaj 120 gld. S tem je toraj pot zaprta.

(V Dolnji Tuzli) bodo 1. sept. t. l. otvorili prvi razred nove višje gimnazije. To bode tretja gimnazija v Bosni in Hercegovini; ena je v Sarajevu, druga v Mostaru.

Društva.

(Ormoška posojilnica) je razposlala tiskano poročilo za upravno leto 1898. Koncem leta je posojilnica štela 734 zadružnikov z deleži za 18.385 gld. Posojil je bilo 906 in so znašala 186.475 gl. 26 kr., čistega dobička je bilo 1492 gl. 39 kr., od tega se je v dobrodelne namene razdelilo 205 gl. Reservni zaklad je znašal 31952 gl. 28 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 5%, od posojil se zahteva 6¹/₂%, na osebni kredit 6% proti vknjižbi.

(Južnoštajerska hranilnica v Celju) izkazuje v računskem zaključku za leto 1898 denarnega prometa 2.219.622 gld. Denarne vloge so znašale 619.806 gl., 1509 strank je vzdignilo 419.432 gld., hranilne vloge so koncem leta znašale 1.667.410 gld. 39¹/₂ kr., — čisti dobiček 9050 gld. 20 kr.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. maja. Kronske svet je trajal včeraj popoldne od 1. do 3. ure. Nato so se sošli avstrijski ministri k posebnemu

posvetovanju. Ogrski ministri so danes še ostali na Dunaju.

Dunaj, 25. maja. Cesar je vsprejel dopoldne ministerska predsednika grofa Thuna in Szella v posebni avdijenci. Zadeva glede nagodbe še ni rešena. Ogrski ministri ostanejo še dalje na Dunaju.

Dunaj, 25. maja. Danes popoldne ob štirih se je sešel izvrševalni odbor desnice. Dopoldne so imele seje parlamentarne komisije raznih desniških skupin, da se dogovore, kako jim postopati pri popoldanski seji izvrševalnega odbora desnice. Danes velja posvetovanje dogovorom o nagodbi. Grof Thun bo danes najbrže zadržan udeležiti se te seje, ker ima skupno sejo isti čas z ogrskimi ministri.

Dunaj, 25. maja. Položaj je zaradi pretiranih zahtev Ogrske glede nagodbe zelo resen. Listi splošno pišejo, da je lahko mogoče, da grof Thun odstopi ter da morda kriza seže tudi na Ogrsko. Vendar pa listi pristavljajo, da ni povoda za Thuna, da bi odstopil ker v ogrske zahteve ne more privoliti nobena vlada, naj je Thunova ali katerakoli. — Drugi listi poročajo, da Thun ne more ustreči zahtevam Čehov ter da hoče težave z nagodbo imeti za povod, da tembolj častno odstopi.

Praga, 25. maja. Češki šolski listi pišejo, da je mogoč v kratkem občen štrajk češkega učiteljstva.

Budimpešta, 24. maja. V Bonyhadu je umrl sinoči 88letni general Moric Perczel, oče predsednika poslanske zbornice.

Haag, 25. maja. Ruski car Nikolaj je podelil kraljici Katarini red v briljantih.

Rim, 25. maja. Zbornični predsednik Zannardelli poda ostavko morda že v današnji seji poslanske zbornice, ker ga silijo v to sedanje razmere.

Rim, 25. maja. V pokrajini Sassari so se pojavili včeraj novi nemiri. V boju mej policijo in nemirneži so bili trije ubiti, osem pa aretovanih.

Pariz, 25. maja. Beaupre je izročil predsedniku kasacijskega sodišča svoje poročilo o Dreyfusovi aferi.

Aleksandrija, 25. maja. V poslednjih dneh so zbolele štiri osebe za kolero, ki se je najbrže zanesla iz Hongkonga.

Umrli so:

23. maja. Štefan Rudolf, strojar, 50 let, Sv. Petra cesta št. 70, jetika. — Ivan Klančičar, stražnika sin, 14 dni, Emonska cesta 5, življenjska slabost. — Gustav Janež, vodnjakarja sin, 10 mesecev, Ulice na Grad št. 13, kronični črevesni in želodčni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m., srednji zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm
24	9 zvečer	728.9	13.6	sl. jug	dež	54.3
25	7 zjutraj 2. popol.	725.4 724.1	13.0 20.0	sl. sever sr. jzah.	dež del. jasno	

Srednja včerašnja temperatura 13.7°, normale: 15.1°.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

„Okrajne posojilnice v Radečah, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, koji se bode vršil

v nedeljo, dné 11. junija 1899, ob 3. uri popoldne

v prostorih hotela „Narodni dom“ v Radečah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskih pregledovalcev.
3. Potrjenje računa za leto 1898.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Razni nasveti.

V Radečah, dné 25. maja 1899.

Vidrova ržena kava,

nač vse čist izdelek, je kot pridevek k pravi kavi jako zdrava in izvrstna pijača.

Po mestih naprodaj pol kilograma za 24 kr. — Kjer v prodajalnicah ni dobiti, naj se blagovoli naravnost naročiti 5 kgr. za 2 gld 25 kr. franko na vse pošte. 104 10-2

Tovarna za rženo kavo v Pragi-Lieben.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 18 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 317 25-9

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

Učenca,

14 do 15 let starega, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom

Franz Fischer

506 2-1

v Kamniku.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

prej H. Ničman

v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2

priporoča svojo bogato zalogo molitvenikov, mnogovrstnih podobice in raznih drugih devotionalij, zlasti:

Rožne vence, navadne, po pet oddelov, na niti dvanajst-rica 25 kr. do 1 gld. 40 kr.; na žici dvanajst-rica 45 kr. do 3 gld.; iz bisernice jeden 35 kr. do 2 gld.; iz bisernice na srebrni žici in s križcem bisernim ali srebrnim jeden 1 gld. 70 kr. do 3 gld.; iz aluminija po 65 kr. kos.

Rožne vence Naše ljube Gospe, dvanajst-rica 60 kr. do 1 gld.; **rožne vence žalostne M. božje**, dvanajst-rica 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 40 kr.; **rožne vence za duše v vlačah**, dvanajst-rica 1 gld. ali 1 gld. 10 kr.

Svetinjske, raznovrstne, manjše in večje, dvanajst-rica 70 kr., 1 gld. 20 kr. do 3 gld. 60 kr.

Svetinjske za „Marijine družbe“, velike, iz aluminija, s slovenskim napisom, jedna 12 kr., sto skupaj 10 gld.

Srebrne svetinjske „Brezmadežnega Spoč.“ in „presv. R. Telesa“ po 45 kr. jedna in višje.

Pražki Jezuščki, v malih puščah, po 10 kr., več skupaj ceneje.

Križci za rožne vence, dvanajst 25 kr. do 1 gld. 20 kr., iz niklja jeden 7 kr. do 70 kr.

Križi razne velikosti in kakovosti s stojalom ali za na steno, od 75 kr. jeden do 20 gld.

Podobice za I. sv. Obhajilo, sto skupaj 2 gld. 50 kr., s čipkami 3 gld. 80 kr.; večje za okvir, sto 6 gld. in 12 gld.

Spomin sv. misijona, sto podob skupaj 85 kr.

Litanije presv. Sroa Jezusovega, slovenske, nemške, latinske, sto skupaj 80 kr.

itd. itd.

Oklopju slična barva za zi-

dovja, katere boja je nespremenljiva, stanovita tudi proti vplivu svetlobe, apna in vremena, ter neodkruljiva, je priporočljiva posebno stavbinskim podjetnikom, zidarskim mostom, hišnim posestnikom itd. Poraba je tako preprosta, da lahko vsakdo sam z njo prevleče vnanje dele poslopjinega zidovja. Edina prodaja pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 10 11-3

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na **haveloke** v naj-

večji izbiri po najnižjih cenah.

227 24

Na najvišje povelje Njega c. in k. apost. Veličanstva

XX. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dopuščena — ima 12728 dobitkov v gotovem denarju in skupnem znesku 403.160 kron.

Glavni dobitke znaša:

200.000 kron.

Za izplačilo jamči c. k. loterijski urad.

Žrebanje bode nepreklicljivo dne 15. junija 1899.

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke so dobiti pri državni loteriji na Dunaji, I., Riemergasse 7, v loterijskih kolekturah, pri davčnih, poštinih, brzojavnih in železniških uradih, po menjalnicah itd. Načrti za kupovalce srečk zastoj. 101 10-5

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

431 4-3 C. k. vodstvo državne dohodnije
Oddelek za državne loterije.

A. 150/99
7.

Oklic.

478 3-3

C. kr. okrajno sodišče Škofja Loka objavlja, da se bode v zapuščino zamrlega Antona Ložar iz Stare Loke št. 65 spadajoče, bremen prosto, na 2687 gld. inventarjeno zemljišče vlož. št. 95 d. o. Stara Loka potom prostovoljne nadrobne javne dražbe

dne 30. maja 1899

pričenši ob 9. uri dopoldne na lici mesta prodajalo.

Posamezne parcele izklicale se bodo po inventarni vrednosti. — Vsa dražbenina pripade zapuščini Antona Ložar.

Natančneji dražbeni pogoji ležé pri tem sodišču na vpogled.

Škofja Loka, dne 13. maja 1899.

Javna dražba

vseh v zapuščino Ivane Štembov iz Tomačevega hiš. št. 17 spada-jočih premičnin, kakor: živine, sodov, kmetijskega orodja itd., vršila se bode

v torek, dne 30. majnika 1899,

od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v Tomačevem hiš. št. 17.

Prodajala se bode tudi letošnja košnja in posetev.

Dr. Fran Vok,

c. kr. notar kot sodni komisar.

509 2-1

Kavarna v najem!

Na Hrvaškem, v mestu Belovaru, kjer je sedež domačega polka vojakov, županije, sodišča in raznih političnih, sodnih, finančnih in gozdar-skih uradov, daje se v najem

velika kavarna.

Natančneja pojasnila daje hišni gospodar dr. Ivan Ružić v Zagrebu.

501 2-2

Ravnokar je izšel

XII. zvezek

Kalan: Povesti.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Dobiva se v Katoliški Bukvarni in Tiskarni. —
Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega in drugega.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane
efekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec

v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Giro-konto (hranišne vloge v tek. računu), obresti od dne
do dne po 4 1/2 %.
Poštno-hranišne položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 23. maja.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 50 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 05 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » 50 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 55 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 10 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	918 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	368 » — »
London vista	120 » 50 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 92 1/2 »
20 mark	11 » 77 »
20 frankov (napoleonidor)	9 » 55 »
Italijanski bankovci	44 » 77 1/2 »
C. kr. cekini	5 » 68 »

Dne 24. maja.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez.	98 » 70 »
Tisne srečke 4%, 100 gld.	138 » 20 »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 » 75 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » 70 »
Prioritetne obveznice državne železnice	— » — »
» » južne železnice 3%	168 » 75 »
» » južne železnice 5%	123 » 25 »
» » dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijskega rudičnega križa srečke, 100 gld.	20 » 10 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 gld.	84 » 75 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 » 50 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3332	— » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	455 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	55 » 25 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	108 » — »
Montanska družba avstr. plan.	237 » 70 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	193 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 37 »

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.